

Museet på Lindholm Høje: - eller: Historien om når det lykkes!

Af Birgitte Borby Hansen, cand.mag. i forhistorisk arkæologi

Gravpladsen på Lindholm Høje, et højdedrag tæt på Limfjorden nordvest for Nørresundby, kan med rette siges at være et af vores mest spektakulære oldtidsminder. Siden 1800-tallet har man været klar over, at der under metertykke sandflugtslag gemte sig en gravplads og landsbyer fra yngre jernalder og vikingetid (ca. 400-1050 e.Kr.). I 1950'erne blev hele gravpladsen på 625 grave samt dele af landsbyen gravet ud af sandlaget. Langt de fleste grave var brandgrave, omgivet af stenlægninger i flere faconer, blandt andet trekantede og skibsformede. Begravelserne var ledsagede af et rigt personligt udstyr, såsom smykker, våben, hesteudstyr, mønter m.m. Landsbyen var bevaret i form af spor efter langhuse og værkstedshuse, plankebyggede veje og hulveje, træbyggede brønde, agre m.m.

En solrig dag i juli gik vejen atter forbi det skrånende højdedrag med den storslåede udsigt over Limfjorden. De mange tætliggende velbevarede stenlægninger betager nutidens mange tusinde besøgende hvert år. Går man i græsset imellem dem ned over bakken, kan man uvægerligt komme til at tænke over, hvordan menneskene levede og døde på dette sted – hvordan var deres dagligdage og højtider, hvad omgav de sig med, hvad arbejdede de med, hvem mødte de, hvad tænkte og troede de, hvad ønskede de og drømte om.....

Tankefuld vandrer man op mod den hvide lidt anonyme museumsbygning ovenfor Lindholm Høje, for at se om museet kan give svar på nogle af disse spørgsmål. Museet er blot 10 år gammelt, skænket til Aalborg Kommune i 1989 af cementfabrikken Aalborg Portland, og rummer en stor del af fundene fra undersøgelserne af gravpladsen og bopladserne. Straks man kommer indenfor, fornemmer man en kvalitet i byggeriet og indretningen, som træder frem for alvor, idet man træder helt ind i udstillingen. Her forsvinder anonymiteten fuldstændig. Det er tydeligt, at der her har været økonomisk mulighed for at lave en udstilling over gennemsnittet. Som en detalje er gelændere og træværk forsynet med udskæringer, og øvrige materialer samt montrér og især lyssætning er af fremragende kvalitet. Man ser blandt andet rekonstruktionen af dele af et indrettet langhus, hvor giner iført dragtrekonstruktioner fremstiller børn og voksne i færd med forskellige håndværk og daglige sysler. Som udstillingens store plus ses hele vejen rundt panoramaer og billedfriser, hvor tegneren Erik Hjorth Nielsen har forsøgt at gengive de mange aspekter af liv og død, som de kan have formet sig på Lindholm Høje i yngre jernalder og vikingetid. Hele tiden kan man sætte montrernes mange genstande i forbindelse med billeder og tableauer, da disse kontinuerligt er placeret foran disse. Det er derfor muligt for besøgeren hele tiden at sammenligne selve det arkæologiske ”stumme” fundmateriale med de tegnede og rekonstruerede tolkningsmodeller. På billedfriserne kan man se forskellige situationer, som datidens mennesker kan have befundet sig i : Arbejdsprocesser ved fremstilling af tekstil; en mand der får klippet sit hår; en far og søn der spiller dam; en handelsmand der udbyder sine varer fra fjerne egne; en smykkemed der falbyder sine smykker; en kvindes begravelse i en vognfading m.m. Alle tegninger er udført med en indlevelse, livlighed og varme, der gør datidens mennesker på Lindholm Høje meget nærværende og levende for den besøgende.

Især en stor panoramamontre med sceneriet fra begravelsen af en storbonde betager tilskueren. Det er efterår. Himlen er grå og kold og hænger lavt over fjorden. I øst er en bleg sol ved at stå op over bakken, hvor storbonden i sin bedste dragt er lagt til hvile på et ligbål. Nedenfor bakken ligger landsbyen, hvorfra hans slægtninge er på vej op til begravelsen. Forrest går hans søn med en fakkel i hånden. Han er næsten nået op til ligbålet.....

Man får gåsehud af at stå og betragte sceneriet, fornemmer dramaet og bevægelsen i det. Man er overbevist om, at om lidt vil han sænke faklen. Bålet vil blusse op, og den gamle mand vil fortæres af flammerne og flyve med røgen til Valhalla....

Udstillingen på museet på Lindholm Høje er et eksempel på en historie, der lykkes. Det er lykkedes at skabe en udstilling, der har en ekstrem høj formidlingsmæssig kvalitet, som tør formidle et bud på en historie, der når ud over montrernes genstande til museumsgæsten, og det må siges at være blandt et museums fornemste opgaver.